

Predmet: Fazlija Ajdari i dr. – Gnjilanska grupa

Poslovni broj predmeta: K-Po2 33/10 I K-Po2 43/10

Glavni pretres: 10.02.2010.

Izveštaj: Mirjana Lazić, posmatrač FHP-a

Ispitivanje zaštićene svedokinje A1

Svedokinja je ostala pri svojoj izjavi, koju je dala istražnom sudiji 18.05.2009. godine.

Ispitivanje zaštićene svedokinje A3

Svedokinja je pre rata živela u Gnjilanu/Gjilan. Za vreme bombardovanja bila je u dobrim odnosima sa loklanim Albancima. Imala je prijateljice Albanke, koje je poznavala iz škole, i koje su je posećivale. Nakon dolaska KFOR-a u gradu su se pojavili mlađi Albanci iz Preševa, Bujanovca, Medveđe i Makedonije. Ulazili su u srpske stanove i izbacivali vlasnike napolje. Lokalni Albanci su se plašili da pomognu Srbima. Jednom prilikom u njen stan došao je Albanac sa suprugom i četvoro dece i pokušao da se useli. Njena komšinica Eida ga je prepoznala, bio je to njen ujak iz Preševa, i sprečila ga je u tome a on je zauzeo neki drugi stan. Iako su više puta pokušavali da joj zauzmu stan, ona je odlučila da ostane. U njen stan je zatim 18.08.1999. godine bačena bomba. Tom prilikom je zadobila povrede od gелera, koji se i dalje nalazi u njenoj kičmi. Jedan komšija Albanac je hteo da joj pomogne i odveze je u bolnicu, ali je ona odbila jer je čula da se Srbi nisu vraćali živi iz bolnice. Stan je napustila kada su kod nje došli Albanci naoružani noževima. Tada se smestila u crkvi Svetog Nikole u Gnjilanu/Gjila. U crkvi je ostala do 15. aprila 2000. godine, kada je prešla u Srbiju. Za to vreme Srbi i Romi nisu mogli da kupuju hranu u prodavnicama nego su po hleb dolazili u crkvu.

Bilo je više ubistava Srba. Čula je da su kod Tehničke škole preko puta kafane *Jelena* zaklani muž i žena iz Vranja. Njihova tela bila su masakrirana, otsečeni su im nos, uši... Jedna druga žena, koja je bili psihički bolesna, zaklana je u autobusu. Takođe je zaklan čovek, koji je živio u obližnjem selu, a došao je da obiđe stan svoga sina blizu bolnice. Njegovo telo pronađeno je u kontejneru. Jedan mladić, njen komšija koji je prodao stan, vratio se u grad i ubili su ga a telo ostavili ispod mosta. Jednog Srbina su Albanci ubili dok je radio na njivi. Sledećeg dana ubijen je čovek koji je za njega kopao grob. Čula je da su srpske žene kidnapovane i da su silovane i mučene.

Bilo je i mnogo otmica. Jednog jutra kada je otišla na posao na kapiji je stajao jedan čovek. Rekao je da je pripadnik OVK i da ne može da ih pusti unutra dok ne budu sastavljeni spiskovi. Njen kolega Dragan Ristić zahtevao je da uđe i uzme svoje stvari iz kancelarije. Oko njega se skupila grupa ljudi. Uvukli su ga u auto i odvezli, od kada mu se gubi trag. Takvih kidnapovanja je bilo više i KFOR nikada nije reagovao. Osim u Internatu, Srbi su zatvarani u obdanište u naselju Gavran. OVK je takođe bila smeštena u Domu vojske.

Miletu Golubaru, koji je živio kod Tehničke škole, u kuću su upale komšije Albanci. Kuću su upalili a njega odveli u Internat i tamo ga mučili. Nakon što su ga osobodili, on se zajedno sa porodicom uselio u prazan stan u njenoj zgradi. Pričao je da među Albancima u Internatu nikoga nije prepoznao već da su to bili nepoznati ljudi. On danas živi u Leskovcu. Branko Janković, njen prvi komšija, takođe je bio zatvoren u Internatu. On je krenuo da obiđe majku i

svratio u kafanu, iako je kafanu držao Albanac. Naišla je grupa Albanaca i odvela ga u Internat. Branko je pristao da saraduje sa njima [OVK], tako da su ga osobodili. Vratili su ga u njegov stan i on im je predao dve puške. Cele noći neko ga je zvao telefonom, tako da se jako uplašio i tražio je da ga neko od komšija odveze u Bujanovac. I danas živi u Srbiji.

Ispitivanje zaštićenog svedoka *BI*

Svedok je pre rata radio u policiji u Gnjilanu/Gjilan. Demobilisan je 16.06.1999. godine, ali je zadržao pištolj. Nakon što se rat završio ostao je na Kosovu jer su policajci dobili naredbu da ostanu i dužnost obavljaju zajedno sa KFOR-om, ali za to nije bilo uslova. Dana 19.06.1999. godine krenuo je autobusom sa suprugom, koja je bila u drugom stanju, prijateljem i nekoliko rođaka iz svog sela prema Gnjilanu/Gjilan da regulišu svoj odlazak sa Kosova. Na ulasku u grad nalazio se punkt KFOR-a. Vojnici su zaustavili autobus i rekli putnicima da dalje nastave pešice. Oko 11:00 časova stigli su na autobusku stanicu. Tada je primetio da ga prate dva mladića. Jedan je bio u crnoj košulji sa amblemom OVK i automatskom puškom a drugi u civilu. Seća se da je jedan bio crn, sa brkovima i ožiljcima po licu, starosti između 30 i 40 godina dok je drugi bio mlađi, između 20 i 30 godina, krupniji. Ovaj mlađi ga je prepoznao, bio je iz Gnjilana/Gjilan, on je znao da je [svedok] pripadnik policije. Ušao je sa suprugom u toalet i dao joj pištolj sa dva metka. On je izašao napolje i tada su mu mladići prišli. Rekli su mu da su među njegovim ličnim stvarima prinašli jedan metak i da moraju da ga privedu. Uveli su ga u jednu prostoriju i ispitivali ga o njegovim kolegama, ko je od njih napustio Kosovo, da li ima oružje i gde ga krije. Reкао je da je oružje vratio prilikom demobilizacije. Utom je naišla njegova supruga i oni su u njenoj tašni pronašli pištolj. Nju su odvojili u posebnu prostoriju a njega su pitali zašto ih je lagao i počeli da ga tuku palicama. Takođe su tukli njegovog prijatelja. Naišao je jedan pripadnik KFOR-a i pitao da li ima problema. Oni su odgovorili da nema i on je otišao. Nakon nekog vremena, prijatelja i njega su uterali u auto marke *jugo* crvene boje, bez registarskih tablica. Povezli su ih preko periferije grada, putem za Prištinu/Prishtinë i odvezli do glavnog štaba OVK, koji se nalazio u osnovnoj školi *Selami Halaqi*. Dok su ih uvodili, primetio je na trećem spratu jedno lice koje je bilo pretučeno. Jedan od pripadnika OVK mu je rekao *ovako ćeš i ti da prođeš*. Uveli su ih u jednu prostoriju i počeli da ih ispituju. Uveli su jednog čoveka sa povezom preko očiju i rekli *vidite šta ste [srpska vojska i policija] uradili*. Ubrzo je došao čovek koji je rekao da je komandant i da ga više niko neće tući. Doneli su mu jednu svesku i rekli da će biti likvidirani ako su na spisku. Komandant je prelistao svesku i rekao im da će biti predati KFOR-u, pa ako ih oni puste biće slobodni. Zatim su ih odvezli u štab OVK koji se nalazio u Vatrogasnom domu i tamo im predali lične stvari. Odvezli su ih do KFOR-a, gde im je ponuđena hrana. Hranu su odbili, ali su zatražili lekarsku pomoć, koju nisu dobili. Za to vreme njegova suprtuga je osobođena i krenula u Internat da ga potraži. Tamo su joj rekli da on nije tu, tako da je ona otišla do crkve i tako ga čekala. Pripadnici KFOR-a su ih ispitivali, nakon čega su im vezane ruke i oči i transporteom odvezeni u jednu crvenu zgradu. Tamo ga je ispitivao jedan američki marinac. Nakon toga su im ponovo vezane oči i ruke i odvezeni u *Bondsteel*. Smestili su ih u jedan šator ograđen žicom. Tražili su lekarsku pomoć, tako da su došli lekari i dve medicinske sestre i dali im lekove protiv bolova. Sledećeg jutra su dovedena još dva lica, jedan je bio taksista iz Bujanovca koji je bio pripadnik rezervnog sastava policije Kosovske Kamenice/Kamenicë. Nakon dva dana došli su vojni istražni organi sa prevodiocem, koji je bio Albanac. Prvo su ispitivali njegovog prijatelja. On je osobođen drugog dana, odvezli su ga do Gnjilana/Gjilan, nakon čega se on prebacio u Srbiju. Nakon toga ispitivali su njega o masovnim grobnicama u Gnjilanu/Gjilan. Reкао je da ne zna gde se nalaze masovne grobnice Albanaca niti je u tako nečemu učestvovao. Dva dana kasnije tražili su da napiše izjavu o tome šta mu se sve dogodilo od kada su ga uhapsil dok nije predat KFOR-u. Nakon toga su ga

osobodili. Takođe, osobodili su dvojicu koja su bila sa njim u šatoru. Odvezli su ga do Gnjilana/Gjilan i rekli mu da ga supruga čeka u crkvi. Tamo je dao izjavu crkvenim vlastima i Međunarodnom crvenom krstu. Nakon sedam dana zajedno sa suprugom se vratio u selo, da bi 1. jula 1999. godine otišao za Srbiju i više nikada nije odlazio za Kosovo. Nakon što se oporavio otišao je u svoju glavno-komandujuću stanicu u Vranju i obavio razgovor sa načelnikom o onome što mu se dogodilo. Kada je 01.09.1999. godine počeo da radi u policijskoj upravi u mestu gde i danas živi, takođe je dao izjavu o ovom događaju.

Komentar:

Zdravstvena služba koja se nalazi u sudu ukazala je medicinsku pomoć zaštićenoj svedokinji *AI* pre početka suđenja zbog uzenmirenosti i visokog krvnog pritiska. Zbog toga odbrana i optužba nisu ispitivale svedokinju već je prihvaćena njena izjava iz istrage.

Za vreme ispitivanja zaštićenog svedoka *BI* određene su posebne mere zaštite, tako da je postavljena neprovidna zavesa između sudnice i mesta koje je određeno za pobjliku dok je glas svedoka izmenjen. Ovaj svedok je optuženog Nazifa Hasani prepoznao kao lice koje ga je uhapsilo na autobuskoj stanici u Gnjilanu/Gjilan, koje je opisao kao čoveka sa brkovima i rošavim licem.